

MŐRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

<p>Szhája vszáko nedelo. Naprej placilo: 1/2 leta 24., 1/4 12., meszecsno 4., V zvün- szto 70., V Ameriko 80 Dinare za edno leto.</p>	<p>Megjelenik minden vasár- nap. Előfizetési ára: 1/2 évre 24, 1/4 évre 12, 1 hónapra 4., Külföldre 70., Amerikába 80 Dinár évente.</p>	<p>Reditelsztvo i opravnistvo Szerkesztőség és Kiadóhivatal MÁRKISEVCI p. M. SOBOTA Rokopiszi sze eszi posilajo i sze ne vrnéjo. — Kéziratok ideküld- dendők s nem adatnak vissza.</p>	<p>Cejna inseratov za □ cm: Izjave, poszlano, odprta pisz- ma 1'50., réden veliki 1'—., máli oglasz 0'70 Din. i dávek. Pri vecskrát popúszt.</p>	<p>Hirdetési árak négyzett cm- ként: Nyittér és hasonlók 1'50, rendes hirdetés 1'—., Apró hirdetés 0'70 Din. és az illeték. Többszörinél engedm</p>
---	---	--	--	---

Dr. Skrilecz Mihály

vracsitela je králeszka milosztivnoszt pred
nikelikim mejszeci dekorejralai, z viszikov
díkov obtálala. V preminoucsjoj numeri
nasi novin szmo zse doliszpszali, ka je té
díke zvünejsnye, vidlivo znamejnye, to
metálio dr. Pfeiffer Vilmos mariborszki
vicespan kak namesztník glávnoga spána
(főispán) v spitálszkoj kancalaji drzsánom
szvetüvanyi pribodno gori na prszí tomi
vrelomi vracsiteli. Na konci toga prvejsega
nasega píszanja szmo zse zamerkali, ka
szi je dr. Skrilecz Mihály toga dekorej-
ranja nej iszkao i ka tou dekorejanye
znamenitoszt má.

Imenüvánoga vicespána tisztí gucs, z
sterim je to metálio prejkdao i vu sterom
je tou razkládao, ka zakoj volo dekorejra
drzsávno ravnitelsztvo („vláda“) dr. Skrilecz
Mihály, potrdí ono nase mislenje, ka tá
dekorácia med nasimi razmerami je veliko
znamenitoszt i znamenito kebzüvnoszt má.

Pri darüvanyi dekorácij ta nájviszikejsa
píszma vszigidár vzroke dávajo, naprej no-
szijo v obcsinszkom zsitki szpunena hvále,
díke vrejdna dela toga obdekorejranoga
csloveka. Ali nedvojívna pravica je, ka je
za tejmí lejpimi zroki vszigidár drzsávnoj
vlád i vcsinyene naveliko sacane politicsne
zaszlüzszenosztí nájem szkriti.

Zdaj tékrát pa níkak naci more tou
delo sztáti, ár je gvüsno znáno, ka sze je
dr. Skrilecz Mihály od obcsinszkoj zsitka
vkraj potégno i níkse féle politike nej de-
lao. nájmre tákse nej, stera bi sze drzsáv-
noj vládi i drügim na oblászti bodoucsim
velikásom dopádnoti mogla Zvün toga sze
je pa, ka tüdi vszáksi dobro zná, trnok
nedrignyeno oponásao, ár kak je prouti
szvojoj pörgarszkoj dúzsnosztí vszigidár
nej preghso, tak je tüdi níti edno minuto
nej delao szkrivnosztí z szvojo vogrscsino
pa je z postenjá vrejdnim mozstvom glászo,
ka je karakterszki cslovek szvojega mis-
lejnya nepremení od dnesz do üttra, pa sze
ta znami narodjena národna obcsütejnya
ne preminíjo, ár sze nemrejo szpremeniti
z mírnim kontraktusom premenjenimi gra-
nicami vréd. Tou tüdi znáno, ka je dr.
Skrilecz nigdár nej bio konjukturszki ko-
nyenik, nepozna lizanya poplatov i szrá-
noga kcój naleküvanja i zsaloucne teskov-
nosztí politike, nigdár je nej iszkao pri-
átelsztva na oblászti bodoucsi velikásov.

Dekorejranje dr. Skrilecz Mihály je
tak z csiszta práva dekorácija, nájem isz-
tinszke i prav szpoznane vrejdnosztí, kak
je vöposzlanec vláde v szvojem lejpom
obervszega pazlívom govorejnyi nej no-
szo vrejdnosztí naprej, nego je tou pravo.
ka drzsávna vláda szvojo zahválosztí i

pripoznanje scsé vöpokázati Skrilecz dok-
tori za ono z pjenezi nepreplacslívo delo,
ka je on — csi gli szo sze razmere szpre-
menile — na szvojem meszti osztávo, szvo-
jega lüsztva je nej osztávo i szvojo dok-
torszko znanosztí je nadale etoj szloven-
szkoj krajíni na haszek obrno.

Z tem nase razmere dobro poznánim
govorejnyom prejkdána dekorácia tak tou
znamenitoszt má, ka vrejdnoga csloveka
na pamet vzemejo escse i te tüdi, csi gli
znácsisim mislejnyom vkraj zapré od vszá-
denésnje politike i tou kebzüvanje podáva,
ka te tomi, najga na pamet vzemejo nej
trbej rávno prignyenosztí i poplatovoga
lízanja.

Dr. Skrilecz Mihály

orvost a királyi kegy hónapokkal ezelőtt
magas kitüntetésben részesítette. Lapunk
mult számában megírtuk, hogy ezt a ki-
tüntetést Dr. Pfeiffer Vilmos főispánhelyet-
tes egy a közkórház irodájában tartott
házi ünepség keretében tüzte fel a derék
orvos mellére. Tudósításunk végén meg-
írtuk, hogy Dr. Skrilecz ezt a kitüntetést
nem kereste s hogy ennek a dekorálás-
nak jelentősége van.

A főispán helyettes beszédje, mellyel
a rendjelet átadta és amelyben elmondotta,
hogy a kormány miért tüntette ki Dr.
Skrilecz Mihályt, igazolja abbéli állításunkat,
hogy a kitüntetésnek a mai viszonyaink
között igenis nagy jelentősége és nevezetes
tanulása van.

Rendjelek és kitüntetések adományá-
zásánál a legfelsőbb kézirat mindig a köz-
élet különböző terein szerzett érdemeket
emleget. Kétségtelen igazság azonban, hogy
ezen indokolás mögött mindig felettébb
értékes politikai szolgálatok jutalmazása
van.

Ezuttal azonban valahogyan méské-
pen kell a dolognak lenni, mert szinte köz-
tudomásu tény, hogy Dr. Skrilecz a köz-
élettől teljesen visszavonulva nem csinált
semmiféle politikát legkevésbé olyat, amely
a kormánynak vagy a hatalmasoknak tet-
szett volna. Emellett -- s ezt mindenki jól tud-
ja -- nagyon gericesen viselkedett is, mert
aminthogy állampolgári kötelezettségei ellen
soha nem vétett, azonképen egy percig sem
csinált titkot magyarságáról s becsülésre méltó
férfiassággal hirdette, hogy máról holnapra
tisztességes, jellemes ember elvet nem cserél
s a velünk született nemzeti érzések nem
változnak, mert nem változhatnak meg a
békeszerzések rendelkezései folytán meg-
változott határokkal együtt. — Azt is tudja
mindenki, hogy Dr. Skrilecz soha nem
volt konjunktura lovag, nem ismeri a talp-

nyalás és hozzádörgölődés merőben izlés-
telen és gyomorémelyítő politikáját és soha-
sem kereste a hatalom levők barátságát.

Dr. Skrilecz Mihály kitüntetése tehát
komoly kitüntetés valódi és elismert ér-
demek jutalmazása, aminthogy a kormány
representánsa — egy igen talpraesett és
mindenek felett tapintatos beszédben nem
érdemeket hangoztatott, hanem azt mon-
dondotta, hogy a kormány háláját és el-
ismerését akarta kifejezni Dr. Skrilecznek
azon, — anyagiakkal meg nem jutalmaz-
ható — tényével szemben, *hogy a meg-
változott, viszonyok dacára itt maradt
helyén, nem hagyta el népét* s orvosi
tudását továbbra is a vendvidék rendel-
kezésére bocsájtotta.

A viszonyok ismeretének és a jól in-
formáltságnak benyomását keltő beszéddel
átadott kitüntetésnek tehát az a jelentő-
sége, hogy az *egész embert* észre veszik
akkor is, ha nagy világnézeti különbségek
erős falával sáncolja el magát —, a tanul-
sága pedig, hogy az észrevevéshez nem
kell okvetlenül gerinctelennek és talpnyá-
lónak lenni.

Uradnikov nezadovolnoszt i zsivlejnya boj.

Csesztniki (urádniki) sze touzsijo za volo
malo plácse, ka vu vezdásnyoj drágocsi nemrejo
zsnýe zsveti ino sze oblekávati, Dácsoplacslíci
sze touzsijo, ka je dácsa tak velika, da jo zse
níkako nezadolejo plácsati. — Oboji dvoji pravico
májo. Falinga je, ka k-orzsága dohodkom pri-
mejrno predoszta visesnyi csesztníkov jeszte i
zaman drzsijo doszta oroszne moucsi. Poglednimo
szamo ednouk gda z uradov poldné domou idejo
csesztníki, tak da bi oblák doj szpadno i velka
povouden sze razlejála, tak oblészse veliki sereg
csesztníkov vilíce, i csi je tou po cejloj drzsávi
tak, teda lehko právimo, ka 1/4 tao sztancsarov
csesztnicke zneszéjo vö. Kak je tou eden goricsánec
pravo ednouk, gda je je obrvim vido: « Csi szo
vszi krájnci eszi prisli, ali pa káksi szvétek
jeszte, ka je ji telko vrág vküp nanoszo?! » Csi
szamo poglédnemo, kelko zsandárszki posztájov
jeszte gori posztávleni, z-steri bi polojno zadosz-
ta bilou i znábidti bi dönok véksa gvüsnoszt
bila. (?) Zvöntoga, kelko szlüzsbénikov, detek-
tivov, podréparov, steri sze vszi pri drzsávni jaz-
laj hránijo i níksega protivnoga dela necsinijo i
zató je dácsoplacslíci za nehasznovite i visesnye,
i escse te potrejbne hasznovite tüdi za zoubosztov
zsvoucse troute drzsijo.

Pouleg vszega toga sze pa mámo z-tém
lousim troustom potroustati, ka je tou zdaj vu
vszákom orzsági tak. Tou edno je isztina, ka
dácsoplacslíci i nájmre pávri za bremen drzsijo
csesztnike i jáko, jáko zamalo drzsijo on szlüzs,

steroga tej nyim z-szvojm delom, steroga eden poednom, da ga nevej ceniti, ár sze poszebno nekázse za nyim dáne plácse nájem nazáj povrnéjo.

Poglednimo malo globse vu delo i gúcsmo odkrito, nescsemo nikoga zbantúvati, i zburkati, ali poménsávati, ali drasztiti. Ii szamo, kak szlobodne drzsáve, szlobodni pörgarje pravico scsémo vö povedati i tá pokázati odkud zhája tou ka dácsoplacsilci i csesztnici eden toga ovoga krivo glédajo,

Országa ravnitelje zse v-prvejsi vrejmenaj, náimre vu Ausztrii i vu vogrszkom országi, kak velika goszpoda szo z-velkim aparátusom odprávlali urádna dëla, negledajoucsi na tou, ka bi prakticsne pascsilve csesztnike posztavili vu kancalaje, kí bi szvoje pozványe dobro poznajoucsi z-menyé mocsmí, tak sparávno odprávlali, z-sterim bi sztranke kak náj hitrej vözadóvolili i országi kak nájménye vödávanya, kancelajo pa vísesnyega dela naj résili. Od dnéva do dnéva je racsún csesztnikovi pomocsne pomoucsi povéksávani. Tak da vu vszákoga szlúzsbenoga dela vejki adminisztrácia (upravá) vecs kosta kak je odprávlano delo vrejdnó. Példodenem na koga 10 koron vrejdnosztí dela zavúpano, gvúsno, ka nyega pazka, odprávlánye, stero Boug zná po kelko rokáj prejk ide, v-kelki mejsztaj sze notri szpíse, v-evidencii drzsi, vö szpela, notri szpela, eszi dene, tá dene i tak zamota, ka csi je stoj vö scsé dati. pofszkati-ga Boug vari odtoga teskoga i szmecsénoga dela: zagvúsno 100 krát telko kosta nyega adminisztrácia i gvúsno, ka je oní 10 koron, no csi je jí bár niscse nej oszvojo, pouleg velkoga aparátusa adminisztratie (uprave) tá z-adminisztrálvano.

Edno notri dáno prosnyo v-telko mejsztaj notri szpelajo, vöszpelajo, kontrolejrajo, tak da z-deszeti, pri deveti je dvajszeti krát telko vrejmena, papérov, i delavni rouk zaprávlano, stero bi sze pa pouleg previdejnya z-dvema, trejmi rédoma napíszkom lehko hitro odprávlala, i nebi sze trbelo teliko moutiti, grouzsati, eszi i tá zoubosztón hoditi, vrejmena trositi, kokecs k-cíli pride.

Ka sze sztranke i uradniki nemrejo prerazmiti, je nej csüdo. Eti prinasz, brezi poménsávanya naj bode szlobodno vöpovedati, on veliki zrok z-steroga doszta neoupacsnoszti, mogoucse kríve neradovolnoszti zhája je tou, ka szo eti nasi uradniki z-austrie soule büokratne beamterov prisli, kí szo sze bár zseleli oszloboditi od té büokrácie, dönok pouleg ausztrijzsoga dühá szisztejme i zákonov delajo, stera szisztejma je z-szvojm copfon nam z-nyim vszigidár odúrna bila. Nej szo prinaszli szlovenszke národne friske i lehke adminisztrácie, nasi razmér, 1000 lejtni národ, tradíci, mislenya prerazmiti, ali nemrejo, ali pa nescsejo, vu 24-ti vöraj náss na szvoj ausztrijzski düh i kejp scséjo sztvoriti, (ár sze zaman zezávajo na szlovenscsino, nyih dela austrie zákonje vodíjo.) Na nász scséjo ausztrije gvant djáti i da tou na ednouk tesko ide, nász szoudíjo, ka szmo mí magyarone i nemremo sze zbüditi na národno obsütnoszt, nemremo pozábiti magyarszkoga („járma“). Pa bi to upo razmetom previdejnyi vsze lehko nacsí bilou, z-szilev vsze zsmetno ide. Te bi pa mí tak bloudni lüdjé bilí, ka szamí nebi prerazmeli i szpoznali ka je dobro? Mí szmo naso národnoszt gori obrzsalí i csi jo zdaj, da nasz je historia k-szlovenom prikapsila tüdi obrzszati scsémo, nasz je nepravicsno z-tém szouditi, ka szmo mí nej dobri podlozsenci. Ka bi pravili krájnci, csi bi pl. szrbi, kí szo drzsáve gedro tou pravili, ka szo Szovenci, ár szvojo národnoszt varjejo, nej dobri podlozsanci Jugoszlavie? Csi bi szrbi tou potrdjavali, ví szte znami edno plemen, vas jezík

je szamo krájni jezik i csi bi szrbszki uradniki cejlo krajnjszko zemlou i domáce na sztran porinolo? Jeli bi té tüdi bratje bilí?

(Nadaljávanye pride.)

Nas veliki szvétek.

Juniusa 29-ga de obcsina Sztrükovci ednoga znamenitoga dnéva presztor. Nej szamo záto, ár do zse te drügi zvon poszvecsávati, Bougi na díko, té dén predpoudnévom ob pol 11-ti, tüdi nej szamo záto, ár je Küzmics Stevan tam rojeni, nego ka de vszákí nas cslovek na té dén priháajo tá vu tiszto obcsino, gde sze je rodüo te náj znamenitejsi *evangelicsanzski mouzs i dühovnik*, steri je obednim prvi nájevksi szlovenszki pizátel büo za evang. cérkev i za nas národ, vu nasem materszkom jeziki, vu sztároj szlovenscsini. Záto de té dén de znameniti dén, tou je, da nej szamo za zstrükovcsare i nej szamo za evangelicsáne, nego kak sze z príprav zse dá kázati, de dén vszej nász, kí hválezsoszt dúzsosztí tak i na té dén szpuniti k nyé znamenitoszti priszpodobno volou mámo, do nasega nepozáblenoga *Küzmics Stevana*.

Toga znamenitoga szvétká program, na na steroga príprave szo v punom tejkí je szledécsi:

1. „Díka, csészt i hvála“ (od Kapi Gyula, popeva mejsani khorus z-szprevájanyem Sztrükovszkoga igre khorusa.)
2. Odprétni govor i molitev (drzsi Kováts Stevan sinyour.)
3. „Visziki Boug, szvéti Ocsa“ (od Fövenyessy Bertalana, popeva mejsani khorus, z-szprevájanyem igre khorusa.)
4. Szvétesnyi govor (drzsi Siftár Károly bodonszki dühovnik.)
5. „Goszpoud je moj pasztér“ (23. zsoltár, od Kárpáti Sándora, popeva mejsani khorus, z-szprevájanyem igre khorusa.)
6. „Küzmics Stevana szpoumenek“ (píszao Fliszár János, deklamálíva Vucsák Lajos.)
7. „Boug je nasa obramba“ (46. zsoltár, od Kapi Gyula, popeva mejsani khorus, z-szprevájanyem igre khorusa.)
8. Küzmics Stevana zsítek i delo (píszao i goriprecsté Luthár Ádám püconszki dühovnik.)
9. Peszem z-héberszke opere Sulamith (od Goldfadena, popevle goszpodicsina N. N. z-szprevájanyem igre.)
10. Peszmi, píszane po Küzmics Stevani (deklamálíva N. N.)
11. „Nebésza glászijo díko Bozso“ (19. zsoltár, od Kapi Gyula, popeva mejsani khorus, z-szprevájanyem igre.)
12. „Cstíte Bozsi evangeliom“! (od Sántha Károla, deklamálíva goszpodicsina Siftár Irma.)
13. Románc z-opere Sultan (od Verő Gyürgya, sztranni roug solo, naprejdá Gyergyék Stevan, z-szprevájanyem igre.)
14. „Trdi grád je nas Boug zmozni“ (obcsinszka peszem, szprevája igre khorus) Peszmi ino igre do vsze pod mujszterszkim vodsztvom Bakó Károla, Sztrükovszkoga kántorvucsitela, naprejdáne.

Po naprejdányi toga programa vu ogradcseki Siftár Stevan gosztilnicsára v puzsavci szküpa gyúzsina i pleszna veszelica bode.

Vszáko gresenyé je vszákdenésnye, rávno kak vszáká vszákdenésnyoszt je gresenyé.

A Bolgár ellenforradalom.

Boris király tudtával megbuktatták a paraszturalmat. — Véres harcok egész Bulgáriában. — Cankov kormánya a helyzet ura. — Sztambulijzskit megvilkolták. SHS mozgósítás.

Már egyszer foglalkoztunk Bulgária paraszturalmával, mely híven a lakóság többségéhez, már odáig jutott, hogy gyakorolta is azt az eszmét és igazságot, hogy az országban az rendezkedjék, a ki azt fentartja. Vagyis itt a földmives. Azt is megirtuk, hogy még kezdetleges a dolog s félő hogy nem fog sikerülni. Ugy is történt. A vezetőség talán kissé elkapatva, talán előre-látás nélküli gyakorlatlanságában nem vette észre, hogy a királyi kegy után nyargalászó talpnyalók egész garmadája csak azért állott szolgálatukba, hogy parasztgyűlöletük foganatosítását, a paraszturalom letörését annál könnyebben előkészíthessék, illetve a helyzet elárulásával való elősegíthessék.

Sztambulijzsky a parasztvezér legutóbbi választási győzelmével, (266 képviselőből pártja 214-el kapott,) már mar a paraszturalom megszilárdulni látszott. Ez a győzelem azonban ellenkezőleg méginkább növelte

a közép- es vagyonososztály parasztok elleni ellenszenvét,

ami végre is ellenforradalomban tört ki s egész váratlanul azért jött, mert bármily titokban is tartották, s a párt tagjait erre a titoktartásra fel eskették, mégis egy tag árulására kiderült, hogy Sztambulijzski június 14-én ki akarta kiáltani a köztársaságot.

Természetes, hogy így nem várhattak tovább, az ellenforradalomnak meg kellett azt előznie.

Egy fegyelmezett szervezetre vall a paraszturalom elleni támadás, kikbe a többség feletti uralom vágya önti a fegyelmet. Teljes váratlanul, titokban a főváros, Szófia előtt termettek az óriási király csapatok, tisztiezredek, macedon és komitácsi felbérelt csapatok, kik a forgalmi és közhivatalokat kezükbe ragadva,

Sztambulijzski elfogatása végett villáját körülfűrték, de ő még idejében vidékre menekült,

minekután a már kész kormányt Cankov tanár, az ellenforradalom vezére elnökl. te alatt a királlyal megerősítették.

Sztambulijzski csapataival ellenállást fejtett ki, mely a véres harcok polgárháborujává fejlődött, mignem a már hivatalosan is megerősített az a hír érkezett, hogy

Sztambulijzski Szlavovicánál (észak Bulgária) harc közben elesett.

Ez a hír a parasztságot elkedvetlenítette s tovább nem harcol, úgy, hogy az eddigi két kormány helyett ma csak a Cankov kormány működik. Általánoságban a rend helyre állt, az új ügyvivők konzulátusok állásai is újra be vannak töltve. Cankov kormány három helyen állított fel rögtönítelő bíróságot, mely már vagy 500 parasztvezért végzett ki.

A Bolgár események hatása alatt a kisántánt megbizásából

Jugoszlavia mozgósított,

a mi nem csak a határ védelméért történt, hanem a Neully békeszerződés megszegése esetén erélyes lépésre szánnák el magukat. Ez a veszély azonban már elmúlt.

GLASZI. — HIREK.

Horváth Pálné meghalt. A volt muraszombati szolgabírónak Horváth Pálnak anyagi jósága és egészsége szül. Hambeck Elvira e hó 18-án Szombathelyen a vármegyei kórházban meghalt. Ősszu, kinos betegség előzte meg a nemes szívű nő halálát, akit négy kiskorú árva sirat. Halálának híre általános és mély részvétet keltett szerte. Lelki üdvéért 21-én reggel Szlepecz Jos. c. kanonok gyászmisét mondott, amelyen a konszág tagjain kívül nagyszámu közönség vett részt. Temetése Szombathelyen a kórház halottas sírkövéből 20-án d. u. 4 órakor volt óriási részvét mellett.

Betörés. Kovács József felsőlakósi gazdálkodó lakásába ismeretlen tettesek betörték s a múlt ruhaneműt, 80.000 korona készpénzt és egy edely zsirt elloptak. A nyomozás folyik.

Kötél élől a halálba. Két év előtt Kustanovics Kálmán Sándor bajonettel agyonszurta 20 éves unokaöccsét, mely tettéért a marburgi várvényszék az akasztófát szánta. Még mielőtt bekövetkezett volna, röviddel ez előtt a fogóban hirtelen meghalt.

A szélhámos „vindis“. A turnišcei csendőreg elfogott Szobocsnán István nevű ganicsai génynt, a ki több apró csalást követett el oly udáknál, kiket tudta, hogy katonaszökevények vannak, azon a címen, hogy ő haza hozza őket úgy, hogy semmi bajuk nem történik. Most börtönben ő várja a „szabadítót.“

Katonák cséplőszabadsága. A katonai közvélemény szerint a cséplőgéppel rendelkező szülők katonaságnál levő fiaikat hazakérvényezhetik; nálunk 2 havi, délszerbiában 3 havi cséplési szabadságot kapnak.

Áthelyezés. Mesnark József tanítót Kapelláról áthelyezték Sv. Jurij v Slovenskih goricah. Újra, hogy már 3 éve működik túl a murán, mégsem látják be az illetékesek, hogy szerzett nyelvtudományát már egyszer a szülőföldön is érvényesíthesse.

A tesanóci kápolna bepíszkítóját Horváth István, a tesanóci id. Kúhár József szolgáját, után tettét a segítőársakkal együtt bevallotta, M. Sobotai kir. járásbírószág szabaddárlárra helyezte. A bűnügyi eljárás folyamatban van, s a méltó büntetést majd a maribori várvényszék fogja kimérni rá.

Miért van oly hideg? Dacára a nyárnak mégis szokatlan hidegek vannak. Ez onnan van, hogy az északi jegestenger táján hosszantartó telegek voltak, miközben a nagy jéghegyek olvadás által megindultak úgy, hogy most az Atlanti oceanon rengeteg jégtömeg uszik, a mi a tengeret annyira lehűti, hogy az onnan jövő légáramlatok azt nálunk is érezhetővé teszik.

A milliokkal meglépett. Budapesti rendőrség valutauzéreket üldözi. Hogy ez jobban sikerüljön, erre a célra besugókat tart, kiknek pénzt is ad rendelkezésére, hogy az ily terektől vegyen valutát, hogy az ily üzérkedők pontosan kézrekerüljenek. A besugó az így elbocszott valutából 20 %-ot kap. Ilyen szerepre állkozott egy Kopinits János nevű egyén is, aki egy pár fogást sikeresen végzett s rendőrség megbízott benne, de a megszolált 100% nem fizettek, ki mert gondolt hát egy mezeset, a mit nyugodtan hidegvérrel végre is hajtott. Egy „nagy fogás“ hírével jelentkezett a rendőrségen. Van egy cseh szokos neve — mondja —, a mihez kell 140 millió korona. A rendőrség csupa új 25.000 koronás bankókat két csomagba kötve átadta neki, mire elindult, de nem fogást csinálni, hanem autóba ültetve a Román határ felé, hol bizton átjutva megszökött.

Óriási adóemelés. A pénzügyi bizottság javaslatára (szározata folytán 1.) a földadó hatszorosan emelési, állami adókon kívül), 2.) a többi egyes adókra pedig pótdadó vetették ki, mely közvetlen adók 30 %-kát fogja képezni. Biztos, hogy a parlament megerősíti.

Az etna pusztítása. Az olaszországi Etna tűzhányó erősen kezdett működni. Lingualossa városból a türehetetlen látától a nép elmenekült; már pár házát el is temetett a láva. Jelentések szerint a Vezuv is kezd működni. Néhány falu az ezek által földrengéstől már elpusztult, mint a Cerrov.

Vihar és villámcsapás napja volt 19-én Sal és Hodos környéke. Hodoson jéggel tettek meg a merők, Sal közelében pedig 8 táviropóznát rongált meg a villámcsapás, melyek közül kettőt darabokra ronsolt.

Hodos. Mult heti „levél Vas- és Zalamegye főispánjaihoz“ címzet vezércikből kifolyólagos ügyben az illető hodosi gazdát a magyar határhatalóság részéről egy alezredes és egy százados-hadbíró a határon kihalgatta, panaszát jegyzőkönyvbe foglalták. A lakosság most már csak az ottani hatóság felváltását várja, ha ugyan van még igazság. — Gyülekezetünk elrekvirált harangja helyére f. hó 14-én érkezett meg az új harang Sopronból. A határnál falunk összes lakói vártak és egy hatalmas éljennel fogadták az új harangot, mire megszólalt ifjuságunk csengő alkalmi dalla. Fenyves Károly tanítónk, az új harang jelentőségének szép szavakban való ismertetése után a menet megindult, s a harangot hivatási helyére helyeztük. A még bizonytalan felavatására az előkészületek nagyban folynak.

Dolnja Lendava. Elmult Szombaton ismeretlen okból kigyulladt Toplak Ivan kereskedő raktára melynek teteje teljesen leégett, mert a helyi tűzoltóság fecskendőjének csövei rosszak voltak s lokalizálni nem lehetett. Egyesek szerint hiába a nagy községi adó, még sincsenek a lakók biztonsgaban. Mi azonban azt mondjuk, hogy azok az okai, akik ma a város pénzével hazárdiroznak.

Személyi hír. Herceg Ede volt battyándi jegyzőt eddigi körmendi odóii. jegyzőt, Körmeendő város jegyzőjévé megválasztották.

Ki a betyár a csárdában. F. hó 17-én Jauk Ludwig több társával mulatott a falu korcsmájában, Láng Mihálynál Krámarovcin. Mulatozás közben valamin összeszólkoztak, mire Jaukot és Gombóc Ferencet kilökték a korcsmából az udvarra, hol a verekedés odafajult, hogy Jauk Ludwig, Gombóc Mihályt késsel a fején súlyosan megsebesített Gombócot eszméletlen állapotban a M. Sobotai kórházba, Jaukot pedig kijózanodva a fogdába szállították. — F. hó 18-án Szerdician Turzó Viktor többedmagával mulatott Búcsék Sándor korcsmájában. A bortól felhevültek szóváltása után Búcsék István arculütötte Turzót, mire ez szó nélkül távozott. Búcsék, mitsem sejtve hazament. Turzó kapával megleste s úgy vágta fejbe, hogy eszméletlenül a M. Sobotai kórházba vitték. Polytatása a bíróságnál lesz.

A bosszu műve. Koltai Ferenc birtokos fia Krámarovcin többször figyelmeztette apját, hogy kevesebbet igyék, ne legyen iszákos. Apja csak folytatta az ivást, mire a fia bosszúból leengedte a pincében levő 600 liter bort, mellyel apjának cca 80000 kor. kárt okozott.

Z csemerouv je Koltai Ferenc kmétszki szín v Krámarovci doj. púszto 600 litrov vína v vrejdnosti 8000 koron, ár je ocsa nej steo gori hejnyati z pijancsivanyom.

Krcsmeno bitje. T. m. 17.-toga v Krámarovci, v krcsmi Láng Mihályja sze je vékse drústvo veszelilo, med sterim szo sze szkregjali i szo mednyimi Jaúk Lúdvikka i Gomboc Ferenc na dvor porinoli, gdé je Jaúk Gombóca tesko szmekno na glávi. Pripelali szo ednoga v spitao; drúgoga pa v zápor v M. Soboto. — 18.-toga v Szerdici, v krcsmi Búcsék Sándora je med pitjom Búcsék István vdaro Turzó Viktora; té nikaj nej pravo, nego je sou domou i vzeo motiko, pocsako Búcséka i ga tak vdaro v glavou, ka je omedlo. Eden v spitáli, drúgi pa v zápori v M. Soboti csáka po-boúgsávanye.

Vlom. V hrambo gornye lakoskoga Kovács Jozsefa szo neznani csinitelje notri vdrlí i szo tam nájdeno obleko, cseber maszti i 80.000 koron pejne z ondeszli. Csinitele zsandarje isceje.

Pred vesalom — mrou. Pred dvema letoma je v Kústanovci z bajonatom mouro Kálmán Sándor szvojsa sztrica szirú, za stero je v Maribori ob-szojeni búo na vesalo. Kak szmo zvedili, sze je toga nej vcsakao, ár je pred krátkim v temnici v Maribori mrou.

Csaláren „vindis.“ Törniski zsandarje szo zgrabili Szobocsnán István gancsanszkoga decska té, gda je od pred szoldacsijov odszkocseni decskov sztarisov pejneze proszo, za stero na decske domou szprávi brezi toga ka bi kaj krívi bili. V temnici zdaj on szamo csáka „oszvobodjenje.“

To je ono pravo! Dobijo se še ludje, kateri Fellerjevega Elzafluida še niso poskusili, dasi-ravno že črez 25-let v vseh deželah uporaolja. Kdor je samo enkrat poskusil njegovo izvrstno delovanje kot drgenja hrbita, udov i t. d. ali kot kosmetikom za usta: „To je ono pravo!“ Je veliko boljši, močnejši, izdatnejši in bolj delujoč kakor francosko žganje. Prežene nahod, zobobol in umirava živce. 3 dvojnate ali 1 špecijalna steklenica s pakovanjem in poštnino 24 dinarjev; 35 dvojnatih ali 12 špecijalnih steklenic 208 Din in 5 % doplatka. Adresa: Lekarnar EUGEN V. FELLER. STUBICA DONJÁ Elzatr g št. 305. Hrvatsko.

Politika.

A parlament munkája nagyobbbrészt a törvényjavaslatok tárgyalása köti le, melyeket az egyes albizottságok tervezik. Különbzen az utóbbi bolgár események is foglalkoztaták. Minden ily vita elhuzódik, mikor is az ellenzék felhasználja az alkalmat, hogy egyes érzelmeit elsirhassa. Az ily vitáknál venni észre, hogy az ellenszenv Olaszország, de leginkább Magyarország ellen irányul, a mi az itt élő magyarok ellen is kiterjed. Leginkább a krelikálisok és demokraták részéről hallható ez, melyek közül Dr. Korošec a magyar követ (konzul) letartoztatását, Pribičević pedig Magyarország megszállását követelték. — Adó és hivatalnoki pragmatika tárgyalása folyamatban. — Egyes képviselőket a király vacsorára hívott meg. — Bolgáriának szánt demarsot visszavonta a kormány. — Radics f. hó 24-ére nagygyűlést hívott egybe, hol a kormánynak ad választ. Vagy meg-egyeznek, vagy hadat üzen a kormánynak.

Trzsne cejne. Kereskedelmi árák.

Blágo — Áru.

100 kg. Psenica—Buza	K	1700—
» » Zsito—Rozs	»	1400—
» » Ovesz—Zab	»	1400—
» » Kukorca—Tengeri	»	1400—
» » Proszou—Köles	»	1200—
» » Hajdiina—Hajdina	»	1200—
» » Graoka—Bükköny	»	2000—
» » Otroubi (psen.)—Korpa (buza) »	»	1150—
» » Szenou—Széna	»	300—
» » Graj—Bab	»	1600—
» » Krumpise—Burgonya	»	340—
1 kg. Lenovo sz.—Lenmag	»	—
» » Detelcsno sz.—Lóhermag	»	—

III. II. I.

» » Bikovje } oviso —Bika } kóvér	44—50—56—
» » Telice } —Üszö } kóvér	44—50—56—
» » Krave } —Tehén } kóvér	32—40—45—
» » Teoci } —Borju } kóvér	55—64—
» » Szvinyé } —Sertés } kóvér	95—100—
» » Mászt l-a—ZsirI-ö.	» 200—
» » Zmoucsaj—Vaj	» 140—
» » Spej—Szalona	» 160—
1 Belice—Tojás	» 4—

Pejnezi — Pénz.

1 Dollár	= Kj	320—
100 Kor. Budapest	= »	4—
100 Kor. Becs	= »	—50
1 lira	= »	17—
Zürichben 100 Dinar	= »	6-30

Lejsz za cimper

sze lahko naroucsi pri trgouvcí leszú CSÁSZÁR Alexander M. Sobota, po niszikoj cejni. Zglásziti sze pri NOVÁK zid. podjetniki M. Sobota Kolodvorszka ulica.

Gazdálkodás

A visszamaradt magzat-
burkokról.

Irtta: Nemes Miklós volt m. királyi állatorvos M. Sobotán.

Azoknál a sejteknél, amelyeket a természet egy állati testbe öntött, amelyek együttvéve egy szervezetet alkotnak, megfigyelhetünk más foglalkozást is a táplálkozáson és az ürülékek leadásán kívül, (most nem térek ki a sejtek szaporodására): az egyik nyálat, a másik izzadásgótot, a harmadik epét, a negyedik vizeletet, stb. ondót, petét, készit, emésztő nedveket, növekedéstserkentő, avagy visszafejlesztő, méregközömbösítő, szórtnövesztő avagy ezt visszafőtő, a him-avagy nősténjellegget adó, méhszájadékot tágító, avagy szűkítő, az izmokat, ereket összehuzó, időnként elernyesztő, a szívmozgást, a légzési mozgásokat, a gondolkozást, az öregedést a fanasodást, a látást, izlést, szaglást, tapintást, hallást, az előérzetet, sirást, nevetést, stb. stb. adó anyagokat gyárt. Sok sejtről nem tudják mely anyagokat, vegyszereket készit. Azt sem tudjuk még, hogy ezek a különféle nedvek és ingerek ezrei amint az egyik féle sejtekből kikerülnek és egy másik féle sejtcsoportba belekerülve, mi-féle 1000 és 1000-nyi új vegyületekké lesznek átalakítva. Egyes nedvekben levő vegyületcsoportoknak viselkedéséről, magatartásáról, a különféle fajtájú, faju, nemű, koru és színű, bizonyos légnyomás és hőmérsékletnél és táplálkozás mellett jó vagy rossz kondícióban levő állatokra gyakorolt hatás hatásáról, kötetekre menő ismereteink vannak, mégis az állatorvosi tudománynak ezen ága a legifjabb korát éli.

Sok, de nagyon sok tisztelettel és hálaival tartozunk az ebben az irányban kutató állatorvos tudósoknak akiknek számos felfedezéseikkel temérdek állat gyógyításával és azok egészségének megvédésével milliónyi korai haláltól mentik meg állatainkat és ezáltal milliárdnyi károktól az embereket azaz az országokat; ennek dacára ma az állatorvosok egy nagy része képtelen megélni a foglalkozásából, bármennyire szorgalmasak és haladók.

A nedvkeringsbe került mérgek a sokféle gusztusu vegyhajlamu sejtektől sokféleképen lesznek fogadva. — 1.) Vannak sejtek, melyek az egyik mérget, sem a saját testük táplálkozására, sem a hivatásos foglalkozásukhoz felhasználni, feldolgozni nem képesek. Ezen sejtekre az az egyféle mérgek közömbös. Sem kóros tünet sem boncolási eltérés nincsen. 2.) Vannak sejtek, amelyek táplálkozásukra a mérgek egy részét ártalom nélkül felhasználják, de ezek ezen mérgek felhasználása által olyan ürülékeket, váladékokat adnak, amelyek a másik alaku és életmódu sejteket előlik, elpusztítják, fölolvastják, avagy ideig-óráig megbénítják működésüket, sőt életüket; mintha tetszhalottakká váltak volna. — Ezen esetben betegségét jelenléte észlelhetünk, néha találunk hullabontáskor szabad szemmel látható eltéréseket is, bár legtöbbször a boncolási lelet negatív.

(Folytatás.)

PRVA SREDSTVA LEPOTE!
KATERA DRŽE,
KAR OBEČAJOI

že 23 let vseh dezalah preiskušena, hvaljena in priljubljena so prava Elza-lepoto pospešujoča sredstva lekarna Feller.

ELZA-OBRAZNA POMADA zanesljivo varstvo proti solčnim pegam, solčni opeklini, lisam, hrpovi koži, ostrani zajedavce, ogrce, nabore in svakovrstne nečistosti kože. 2 velika porcelanasta lončka s pakovanjem in poštnino 25 dinarjev. ELZA-LILJNO MLEČNO MILO najčistije in najfinejše milo lepote! Ideal vseh mil! Popolnoma neškodljivo, se jako dobro peni in je milega finega duha 4 velike kose s pakovanjem poštnino 35 Din.

ELZA-POMADA ZA RAST LAS krepí kožo na glavi, zabranjuje, izpadaanje, lomljenje, in cepljenje laspruht in prerano osivelost i t. d. 2 velika porcelanasta lončka s pakovanjem in poštnino 25 dinarjev.

En pokus zadostuje, da tudi vi rečete:

TO JE ONO PRAVO!

Iščete v vseh poslovnica samoprave Elsa-preparate od lekarja Feller.

Na vse gornje cene se računa za sedaj še 5 percentov doplatka.

Naročilna pisma adresirati na EUGEN V. FELLER lekarnar, STUBICA DONJA Elzatrž št. 305. Hrvatsko. 21-8.

NEMECZ JÁNOS

vaskereskedő

M. U. R. S. K. A S. O. B. O. T. A.

Nagy raktár:

ÉPÜLETVASALÁS

TÁBLAÜVEG

VARRÓGÉP

SORVETŐGÉP és

GŐZCSÉPLŐGÉPEKBEN

Egy jó karban levő

motor-bicikli

(LAURINT CLEMENT) gyártmányu eladó. Bővebbet Prekmurska Tiskarnában Murska Sobota.

FERRUM D. D. ZAGREB

nove parne

MLATILNICE
Gőzcséplőgépek

v zalogi pri

Nemec János trgovci
Murska-Sobota.

Nájbogsi

Portland-Cement

Papér za sztrého

Izolérpapér za zid

Beton za mokre peovnice

Superfoszfát (mútrágya)

Steinkohl

Vogelje za kovácse

Drva vszake vrszte

sze dobi po dnévnoj ceni pri

Czipoth Viktor

trgovina z lesom, drvami in premogom
Murska Sobota, Prekmurje. 40-9

Naznányam

visziko postüvanim goszpam, da szam odprl

moudni salon

— v hizsi g. Prahics, — z nájmodernejsim

blágom, k steromi proszim obilno podpérany

M. Sobota, 1923. junius 23.

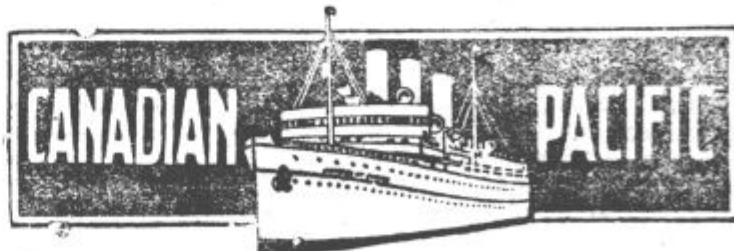
Szpostüvanjom:

EMIL SIMONOVA

Mindennemü

vonós hangszer javítását a legolcsóbb áron
elvéllal HORVÁTH IVAN zenész ČERNE
LAVCI p. M. Sobota.

Előfizetések és hirdetések a Prekmurska tiskarnában is felvétetnek.

NAJVEČJE TRANSPORTNO PODJETJE SVETA

EUROPA, CANADA, AMERIKA.

Samo 4 dni na odprtem morju. Najhitrejsa in najboljša zveza preko HAMBURGA Antwerpena in Cherburga z glasovitimi „EMPRESS“ parobrodi na dvostroke vijake. Odhod vsaki teden. Nadalnje pojasnila glede voznihi cen, odhoda, potniškega vizuma prtljage, predpisov useljevanja u Kanado in Zjedinjene države daje Agencija:

CANADIAN PACIFIC, — ZAGREB — Jurišičeva ulica broj 30.